

POROZUMĚT PODSTATĚ VĚCI

Odpoověď autora knihy recenzentovi.

recenze: **Daniel Rejman, Připustit, že by to mohlo být jinak, Dingir 23 (4), 2020, str. 143–144.**

„Darwinova teorie byla pocitována jako revoluce, jako zničení všeho, co bylo dříve...“ L. Oken tvrdil, že svět vznikl „samoplozením Božím“, E. Haeckel zase, že „Bůh je plynný obratlovec“. Jiní mluvili o „vývoji prvků a o boji molekul o život“, další (S. Meunier, C. du Prel) „přenesli boj o život také mezi nebeská tělesa“. V tomto duchu popisuje Emanuel Rádl¹ náladu doby (opakovane používá slovo „hnutí“) krátce po vydání Darwinovy knihy. Vyjádření v knize Mýtus evoluce, že „zpočátku mělo nadšení pro evoluci rysy až mystického hnutí“, není proto nijak přehnané. A tak je tomu i v jiných případech: „Pozitivisté ohlásili učení, že lidstvo bude spaseno jen ve jménu vědy..., materialisté prohlásili vědu za svůj obor“ – opět podle Rádla. Dřívější filozofický, resp. křesťanský rámec chápání světa byl odsunut ve prospěch nového pohledu na svět. Tak to beze změny slyšíme i dnes, jako např.: Darwin „zpochybnil všechno, čemu lidé věřili o lidské duši, o Bohu nebo smyslu života“² ... Prvním otřesem pro toto sebevědomí bylo objevení genetické informace a molekulárního základu

života sto let po Darwinovi. Reakcí byl vznik neodarwinistické syntézy (a pozdějších variant), předstírající, že to pro naturalistický výklad života neznamena žádný problém.

Pokračující výzkum o živé buňce ale dnes vyústil do situace, která pro něj představuje další problém. M. Behe k tomu v úvodu své poslední knihy³ říká: „Buňku jsme naprosto podcenili... Nacházíme stále další a další úrovně kódu, programů a kontrol, regulační sítě genů..., plně automatizovanou továrnu na úrovni nano-světa.“ Vznik těchto molekulárních struktur, „sofistikovaných nad lidskou představivost“, se zcela vymyká možností naturalistického vysvětlení. Porozumět podstatě tohoto stavu věci – informace k dispozici jsou – je v možnostech běžného čtenáře; je třeba jen opustit překonané názory učebnic. Strukturovanou podobou empiricky podloženého poznání je dnes teorie inteligentního plánu. Je založena na vědecké metodě, uznává ale zjištěné limity; vše ostatní, co přesahuje rámec vědy, spadá do oblasti metafyziky („ideologie“). Toto rozlišení je základem struktury knihy a Rejmanovy výhrady v tomto směru nemají žádné opodstatnění. Ideologických přístupů (vedle naturalismu, evolucionismu, teistické evoluce či biblicky chápaného stvoření) je ovšem mnohem víc a Rejman má pravdu, že „by to mohlo být i jinak“ – pokud bychom

ovšem zůstávali jen u akademického pojetí problému. Kniha Mýtus evoluce ale sleduje něco jiného: je psána z pozice křesťana, je určena pro naše současné post-křesťanské prostředí a její „binární“ osnova tomu vědomě odpovídá. Důraz na rozhodnutí mezi (ideologickými) postoji metafyzického naturalismu a biblického teismu je tak adekvátní duchovní a kulturní situaci, ve které žijeme. ■

Josef Potoček

Poznámky

- 1 Emanuel Rádl, *Dějiny biologických teorií novověku II*, Academia 2006, s. 153–169.
- 2 Ondřej Nezbeda, Cesta na začátek, *Respekt*, 7/2009 (článek ke 150. výročí vydání Darwinovy knihy).
- 3 Michael Behe, *A Mousetrap for Darwin. M. J. Behe Answers His Critics*, Discovery Institute Press 2020, s. 11–18.

Poznámka

Dopisem „Hra se slovy nestačí“ reagoval na recenzi ještě další čtenář, David Neumann. Jeho reakce je umístěna v internetové prezentaci (<https://www.dingir.cz>) tohoto čísla v rubrice dopisy.

DINGIR

religionistický časopis
o současné náboženské scéně

24. ročník

Číslo 1/2021 vychází 16. března 2021.

Vydává DINGIR, s. r. o.,
Černokostelecká 36, 100 00 Praha 10
dingir@dingir.cz
<http://www.dingir.cz>

Šéfredaktor:

Doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Ph. D.

Redakční rada:

Mgr. Pavol Bargár, M. St., Th. D.,
Mgr. Helena Dyndová,
Prof. Pavel Hošek, Ph. D.,
Mgr. Andrea Hudáková, Th. D.,
Mgr. Martin Ořešník,
Mgr. Miloš Mrázek, Th. D.,
Mgr. Jitka Schlichtsová,
Mgr. Jan Sušer,
Doc. ThDr. Ivan O. Štampach,
Ing. Mgr. Vojtěch Tutr,
Mgr. Aleš Weiss.

Grafický návrh:
Richard Bobůrka.

Tisk:

tiskárna Nakladatelství Karolinum.

Cena: 49,- Kč

Objednávky a urgencye:

SEND – Předplatné s. r. o.
Ve Žlábku 1800/77, 193 00 Praha 9
tel: 225 985 225.

e-mail: administrace@send.cz
<http://www.send.cz>

Registrace:

MK ČR 7943 z 30. 3. 1998.
ISSN: 1212-1371

✠ NA PŘÍŠTĚ 2/2021

Není to tak dávno, kdy se život odehrával i mimo zdi domova a práci. Lidé vycházeli ven, aby spolu slavili a prožívali nejrůznější sváteční chvíle. V příštím čísle věnovanému

náboženství ve veřejném prostoru

se zaměříme na tyto ritualizované aktivity s přihlédnutím k jejich významu pro člověka i společenství.